

por 387

Der Gouverneur des Distrikts Lublin
Abteilung Ernährung u. Landwirtschaft
Unterabteilung II. Erzeugung u. Landwirtschaftskammer

**KURZBERICHTE
ÜBER DIE AUSWAL**

der aus polnischen Züchtungen
stammenden Getreidesorten auf Grund
der Vorkriegsversuche
in den Versuchswirtschaften
IM DISTRIKT LUBLIN

**KRÓTKIE WSKAZÓWKI
W SPRAWIE
DOBORU ODMIAN ZBÓŻ**

hodowli polskich
opracowany na podstawie doświadczeń
przedwojennych
zakładów doświadczalnych
DYSTRYKTU LUBELSKIEGO

Lublin 1942
Buchdruck. L. Milarski — Lublin, Krakauerstr. 76.

mw 397

Der Gouverneur des Distrikts Lublin
Abteilung Ernährung u. Landwirtschaft
Unterabteilung II. Erzeugung u. Landwirtschaftskammer

**KURZBERICHTE
ÜBER DIE AUSWAL**

der aus polnischen Züchtungen
stammenden Getreidesorten auf Grund
der Vorkriegsversuche
in den Versuchswirtschaften
IM DISTRIKT LUBLIN

**KRÓTKIE WSKAZÓWKI
W SPRAWIE
DOBORU ODMIAN ZBÓŻ**

hodowli polskich
opracowany na podstawie doświadczeń
przedwojennych
zakładów doświadczalnych
DYSTRYKTU LUBELSKIEGO

Lublin 1942
Buchdruck. L. Milarski — Lublin, Krakauerstr. 78.

INHALT

	Seite:
A. I. Vorwort und Einleitung	4
II. Praktische Versuchsergebnisse und deren Auswirkung für Winterroggen	12
III. Praktische Versuchsergebnisse für Winterweizen	14
IV. Praktische Versuchsergebnisse für Sommerweizen	22
V. Praktische Versuchsergebnisse für Gerste	22
VI. Praktische Versuchsergebnisse für Hafer	24
B. Die Ertragsfähigkeit der bewährten polnischen Getreidesorten im Vergleich zu den deutschen Sorten auf Grund der Versuchsergebnisse 1940/1941	28

SPIS RZECZY

	Strona:
A. I. Przedmowa i wstęp	5
II. Wyniki doświadczeń z odmianami żyta	13
III. Wyniki doświadczeń z odmianami pszenicy ozimej	15
IV. Wyniki doświadczeń z odmianami pszenicy jarej	23
V. Wyniki doświadczeń z odmianami jęczmienia	23
VI. Wyniki doświadczeń z odmianami owsa	25
B. Porównanie plenności odmian polskich z odmianami niemieckimi na podstawie doświadczeń przeprowadzonych w 1940 i 1941 roku	29

Vorwort

Die Wichtigkeit des Wissens um die in den Versuchswirtschaften in der Abteilung Ernährung & Landwirtschaft vereinten Landwirtschaftskammer gewonnenen langjährigen, erzielten Ergebnisse bewährter Getreide-Ertragssorten hat meine Unterabteilung Erzeugung veranlasst, folgende ausgewertete Versuche erstmalig der Praxis zu übergeben.

Wertvolle Anhaltspunkte enthält die Schrift und weisen die Darlegungen, zunächst begrenzt für den Distrikt, den führenden Landwirten das Ziel, bestes **bodenständiges** Getreide-Saatgut kennen zu lernen und im Anbau zu verwenden. Die von der Saatgutstelle zu Gunsten des Getreidebaues im G. G. ergriffenen Massnahmen lassen sich auf Dauer nur vertreten, wenn sie durch tätige Mitwirkung und Selbsthilfe zur gegenwärtigen Behebung des Saatgutmangels unterstützt und damit zur vollen Auswirkung gebracht werden.

In diesem Sinne wünsche ich diesem praktischen Wegweiser in meinem Distrikt grossen Erfolg.

Lublin im März 1942.

Dr. Claus

*Leiter der Abt. Ernährung & Landwirtschaft
beim Chef des Distrikts Lublin*

Przedmowa

Ważność zaznajomienia się z plennością wypróbowanych zbóż siewnych, badanych w długoletnich doświadczeniach Zakładów Doświadczalnych Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa – Izba Rolnicza, skłoniło mój oddział produkcji do podania praktyce opracowanych poraz pierwszy niżej przytoczonych wyników doświadczeń.

Broszura ta zawiera cenne wskazówki, które ułatwią rolnikom praktykom — przedewszystkiem tutejszego dystryktu — poznanie najodpowiedniejszych dla tutejszych warunków odmian zbóż, które winny być w praktyce stosowane. Zarządzenia powzięte przez Urząd Zasiewów dla polepszenia uprawy zbóż, mogą tylko wtedy dać trwałe rezultaty, jeżeli będą poparte przez czynne współdziałanie i pomoc ze strony miejscowych czynników, dla usunięcia obecnych braków w zakresie jakości ziarna siewnego.

W tym sensie życzę tej pracy dużego powodzenia na terenie mojego Dystryktu.

Lublin w marcu 1942.

Dr. Claus

*Kierownik Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa
przy Szefie Dystryktu Lubelskiego*

Einleitung

Bei Zusammenstellung der hier verzeichneten Sortenversuche, deren kurz gefasste Ergebnisse vor allem den Herren Kreis- und Bezirkslandwirten, Ober- u. Betriebsleitern der Liegenschaftsverwaltung, den erstmalig in die Erzeugungsfrent eingesetzten Kreis — Ober — Gemeinde — und Dorfagronomen praktische Hinweise bezüglich Auswahl und Anbau bieten sollen, leitete einzig die Notwendigkeit, den Hebel der Erzeugungssteigerung im Distrikt Lublin und darüber hinaus dort anzusetzen, wo grosse Erfolge immer in der Praxis der Landwirtschaft zu erwarten sind: **In der Auswahl bezw. der Festlegung weitgehendster akklimatisierter Saatgutsorten.**

Aus dem Sortenwirwar, der in diesem Ostgebiet bis heute zu finden war, mussten einmal die absolut sicheren, durch eine Reihe von Jahren praktisch erprobten, ertragsfähigsten Zuchten herausgestellt werden, um das von Seiten der Abteilung Ernährung & Landwirtschaft vorliegende Saatgut—Programm überhaupt starten zu können, das zunächst neben der Befriedigung des Distriktsbedarfs bereits in den nächsten Anbaujahren die Möglichkeit zulässt, **hochwertiges, erprobtes Saatgut** für andere Distrikte erzeugen zu können.

Zur Illustration möge nur beispielsweise hier angeführt werden, dass es bis heute

an Winterroggen .	über 11 Sorten
„ Sommerweizen .	„ 13 „
„ Winterweizen .	„ 41 „
„ Sommergerste .	„ 18 „
„ Hafer .	„ 25 „

gibt!

Vorliegende Arbeit zeigt genügend gewonnenes, exaktes Material, das durch hunderte von Versuchen unter den verschiedenartigsten, jeweils typischen Boden — und Klimavorausset-

Wstęp

Zestawiając niżej omówione doświadczenia odmianowe, których krótko ujęte wyniki mają służyć pp. Kreislandwirtom, Bezirkslandwirtom oraz agronom powiatowym, rejonowym, gminnym i wiejskim jako praktyczne wskazówki w sprawach doboru odpowiednich odmian do uprawy, kierowano się jedynie koniecznością wzmoczenia prac nad podniesieniem produkcji, gdyż najważniejszym czynnikiem w tej dziedzinie — zarówno na terenie dystryktu lubelskiego jak i na innych terenach jest: **wybór i ustalenie jaknajbardziej przystosowanych do tutejszych warunków odmian zbóż siewnych.**

Ze względu na to, że na tutejszym terenie istniała dosyć duża różnorodność odmian, graniczająca z pewną bezplanowością, musiano opracować zestawienie odmian bezwzględnie pewnych, przez szereg lat praktycznie wypróbowanych, tak, żeby program Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w zakresie akcji nasiennej mógł z miejsca ruszyć, dając możliwość — obok zaspokojenia zapotrzebowania dystryktu lubelskiego — również zaopatrzenia w najbliższych latach w **wysoko wartościowy, wypróbowany materiał siewny** i inne dystrykty.

Jako przykład można przytoczyć, że dotychczas jest w uprawie:

Żyta . . .	ponad 11 odmian
Pszenicy jarej .	„ 13 „
Pszenicy ozimej .	„ 41 „
Jęczmienia jarego .	„ 18 „
Owsa . . .	„ 25 „

Niniejsza praca, przedstawiając dostatecznie dokładny materiał, uzyskany przez setki doświadczeń przeprowadzonych w różnorodnych typowych warunkach glebowych i klimatycznych dy-

zungen im Distrikt Lublin den Beweis für die ^{dy} ^{nr} **ertragssteigende Wirkung** durch praktische Sortenwahl erbringt.

Dem Praktiker wird die Schrift eine willkommene Aufklärung über die Ertragssorten, die noch nicht bekannt sind, gegeben werden. Die Erfassungsstellen wird es nicht minder interessieren. Gilt es doch die Masse der bäuerlichen Zwergbetriebe heute mit hochwertigem Saatgut zu versorgen, die immerhin bis 85% der gesamten landwirtschaftlichen Nutzfläche des Distriktes ausmachen.

Die menge — und gütemässige Steigerung des Saatgutes — die Heranbringung des Hochzuchtgedankens in die bäuerlichen Betriebe — ist mit eine der ersten Aufgaben der Abteilung Ernährung & Landwirtschaft, um die Erzeugungsschlacht auf diesem Sektor erfolgreich zu führen, denn:

„Auf das Saatgut kommt es an“.

Köhler,

k. Leiter der Unterabteilung

II Erzeugung u. Leiter der Landwirtschaftskammer

Während der Vorkriegszeit waren im Distrikt Lublin 3 landwirtschaftliche Versuchsanstalten in Verbindung mit der Landwirtschaftlichen Forschungsanstalt Pulawy tätig.

- 1) Versuchswirtschaft Cholm im Kreise Cholm.
- 2) Versuchswirtschaft Sobieszyn im Kreise Pulawy.
- 3) Versuchswirtschaft Zemborzyce im Kreise Lublin.

Die Versuchsdurchführungen mit ihren gewonnenen Ergebnissen sind für das landwirtschaftlich genutzte Lubliner Gebiet von überragender praktischer Bedeutung, weil die Versuchsanstalten auf jene typischen Böden verteilt sind, die innerhalb des heutigen Distriktes Lublin vorkommen: Cholm mit dem typischen Borowina — Boden, Sobieszyn mit der typischen Bleicherde, Zemborzyce mit Löss. Die Ergebnisse in Cholm sind im grossen Zug betrachtet für den gesamten südlichen Teil des Distriktes massgebend. Diejenigen von Sobieszyn für den nördlichen Teil und die von Zemborzyce für den mittleren und teilweise südlichen Teil.

Die nachstehend aufgeführte Sortenauslese wurde auf Grund der Ergebnisse für die Jahre 1930 — 1939 zusammengestellt. Es handelt sich hier um solche Sorten **polnischer Züchtung**, die

stryktu lubelskiego jest dowodem, jaki wpływ posiada wybór praktycznie właściwej odmiany na wzrost plonów.

Rolnikom praktykom daje ta broszura właściwy pogląd na plenność tych odmian, które nie są dostatecznie znane; niemniej interesuje ona placówki skupujące ziarno siewne. Należy przecież i masę drobnych chłopskich gospodarstw zeopatrzyć w wysoko wartościowe ziarno siewne, gdyż zajmują one około 85% całkowitej powierzchni użytków rolnych dystryktu.

Ilościowe i jakościowe podniesienie plonów, popularyzacja doboru ziarna siewnego w małych gospodarstwach jest jednym z pierwszych zadań Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa, by walkę o wzrost produkcji na tym odcinku skutecznie przeprowadzić, gdyż:

Wszystko zależy od ziarna siewnego.

Köhler,

*Kierownik Pododdziału II — produkcja
i Lubelskiej Izby Rolniczej.*

Na terenie okręgu lubelskiego w okresie przedwojennym były czynne 3 stacje doświadczalne:

- 1) stacja doświadczalna Chełm w powiecie chełmskim,
- 2) stacja doświadczalna Sobieszyn w powiecie puławskim,
- 3) stacja doświadczalna Zemborzyce w powiecie lubelskim,

które prowadziły doświadczenia polowo-rolnicze. Wyniki doświadczeń, prowadzonych przez te stacje, są dosyć miarodajne dla terenu okręgu lubelskiego, a to dlatego, że Zakłady doświadczalne są położone na trzech głównych typach gleb, najbardziej rozpowszechnionych na terenie dystryktu, a mianowicie: pole doświadczalne w Sobieszynie położone jest na bielicy, w Chełmie — na borowinie i w Zemborzycach na lössie. Wyniki zatem doświadczeń sobieszynskich są miarodajne dla północnej części dystryktu, zemborzyczkich dla środkowej części (i południowej gdzie występują löessy) i wreszcie wyniki doświadczeń, prowadzonych w Chełmie, są miarodajne dla południowej części dystryktu, dla terenów mających gleby borowinowe.

Poniżej podany dobór odmian oparto na wynikach doświadczeń wykonanych w okresie 1930 — 1939 r., gdyż chodzi w tym doborze o podanie odmian hodowli polskiej, które mogą być polecane do uprawy. Z uwagi na to, żeby rozmiarów niniejszego

zum weiteren Anbau vorwiegend empfohlen werden können. Mit Rücksicht auf das begrenzte Ausmass vorliegender Ausführungen konnten die Ergebnisse vor dem Jahre 1930 nicht berücksichtigt werden. Vor 1930 wurden ältere Sorten aus dem Anbau ausgeschaltet. Nach 1930 kamen neue Sorten zur Geltung, die sich teilweise als sehr ertragsfähig erwiesen haben. Die Ergebnisse 1931—1939 bilden also eine **genügende Grundlage**, um über den Wert der einzelnen Sorten massgebende Folgerungen ziehen zu können. In den nachstehenden Tabellen sind nur solche Sorten angegeben, die im Zeitabschnitt 1930—1939 überprüft wurden und die ein Ausgangsmaterial von hoher praktischer Bedeutung bilden. Diejenigen Sorten, die nur von Fall zu Fall in die Versuche eingeschaltet wurden, sind nicht berücksichtigt worden, da sie für die Praxis nicht bedeutend genug erscheinen können.

Bei der Sortenauswahl ist ausserdem in Betracht gezogen, ob die Züchtung der gegebenen Sorte nach dem Kriege noch weiter besteht. Soweit es möglich war, sind an erster Stelle diejenigen Sorten berücksichtigt, deren Züchtungen in dem G. G. liegen.

Weiter muss bemerkt werden, dass die Sortenauswahl nur das **Sommer — und Wintergetreide** betrifft. Für Kartoffeln wurde die Sortenauswahl nicht bearbeitet, da es nur sehr wenig polnische Kartoffelzüchtungen gibt, deren Sorten hinter den deutschen Ertragswerten weit zurückstehen. Ausserdem liefern die polnischen Züchtungen nur wenige krebsfeste Sorten, bei Auswahl der Kartoffelsorten können daher nur deutsche Sorten berücksichtigt werden.

Das zur Bearbeitung nötige Material wurde für den Zeitabschnitt 1930—1937 aus den Berichten der Versuchsanstalten entnommen. Für die Jahre 1938 und 1939 wurde das für die Praxis noch nicht ausgewertete, in den Versuchsanstalten vorliegende und nicht veröffentlichte Material benutzt.

Die Winterungen wurden vorwiegend nach Hülsenfrüchten, die Sommerungen nach Hackfrüchten angebaut. Sowohl das Winter — wie das Sommergetreide erhielten volle Kunstdüngergaben.

opracowania zbytnio nie powiększać, nie uwzględniono doświadczeń, wykonanych przed r. 1930. Wobec tego jednak, że przed r. 1930 badano szereg odmian starszych, które już częściowo z uprawy wyszły, a natomiast po r. 1930 wprowadzono do doświadczeń odmiany nowe, z których część okazała się b. plenna, przeto okres 1930—1939 r. jest w zupełności wystarczający do tego, żeby móc wyprowadzić miarodajne wnioski, co do wartości poszczególnych odmian. W zestawieniach podanych na załączonych do tego opracowania tabelach podano tylko odmiany, które były badane przez większą ilość lat w omawianym okresie (1930—1939) i co do których mogą być wyprowadzone miarodajne wnioski, natomiast odmiany, które były badane sporadycznie albo krótko, w zestawieniu nie zostały uwzględnione, gdyż nie można w stosunku do tych odmian wyprowadzić wniosków pewnych.

Przy ustalaniu doboru poza tym brano pod uwagę: 1) czy hodowla danej odmiany istnieje po wojnie i 2) starano się w miarę możliwości uwzględnić takie odmiany, których hodowla znajduje się obecnie na terenie G. G.

Należy tu jeszcze zaznaczyć, że dobór odmian opracowano tylko w stosunku do zbóż (jarych i ozimych), nie opracowano tego doboru natomiast dla ziemniaków, gdyż na ogół istnieje niewiele odmian hodowli polskiej, poza tym w doświadczeniach ustępowały one pod względem plenności odmianom hodowli niemieckich, również nie wszystkie odmiany polskie są rakoodporne, tak że, jeżeli chodzi o odmiany ziemniaków, to raczej należałoby oprzeć dobór na odmianach niemieckich.

Materiały do opracowania za lata 1930—1937 wzięto z drukowanych sprawozdań Zakładów doświadczalnych, natomiast za lata 1938 i 1939 z materiałów nieopublikowanych, będących w posiadaniu poszczególnych Zakładów.

Doświadczenia zostały wykonane w warunkach dosyć intensywnej i wysokiej kultury rolnej, w jakich znajdują się gospodarstwa Zakładów doświadczalnych. Doświadczenia ze zbożami ozimymi zakładano przeważnie po motylkowych, doświadczenia ze zbożami jarymi po okopowych. Zarówno pod oziminy jak i pod jarzyny stosowano pełne nawożenie sztuczne.

R o g g e n.

V e r s u c h s a n s t a l t C h o l m.

Es wurden insgesamt 7 Versuche (s. Tabelle 1) ausgewertet. Der im Jahre 1937 durchgeführte Versuch wurde nicht berücksichtigt, da nur drei Sorten untersucht wurden.

Den höchsten Durchschnittsertrag im siebenjährigen Abschnitt lieferte „**Petkus Lochovs**“, an zweiter Stelle steht die Sorte „**Pulawier Früher**“ (Pulawskie Wczesne). Nicht weit hinter diesen beiden Sorten steht „**Rogalinskie**“ und „**Włoszanowskie**“. Etwas niedriger liegen die Durchschnittserträge bei den Sorten „**Granum**“ und „**Wierzbienskie**“.

V e r s u c h s a n s t a l t Z e m b o r z y c e.

Es wurden 9 Versuche bearbeitet (Siehe Tabelle 2). Auch hier gaben die höchsten Durchschnittserträge die Sorte „**Petkus Lochovs**“. Fast gleich hohe Durchschnittserträge lieferten „**Włoszanowskie**“ und „**Pulawier Früher**“. Den niedrigsten Durchschnittsertrag brachte die Sorte „**Wierzbienskie**“.

V e r s u c h s a n s t a l t S o b i e s z y n.

Es wurden als Grundlage zur Schlussziehung 9 Versuche genommen (Siehe Tabelle 3). Die Durchschnittsergebnisse liegen den Ergebnissen aus Zemborzycze ähnlich, d. h. auch in Sobieszyn lieferte „**Petkus Lochovs**“ und „**Włoszanowskie**“ die höchsten Durchschnittserträge.

Gute Erträge, ohne wesentliche Unterschiede, gaben die Sorten „**Rogalinskie**“, „**Dankowskie**“ und „**Pulawskie Wczesne**“. Den niedrigsten Durchschnittsertrag hatte die Sorte „**Sobieszynskie**“.

Schlussfolgerungen. Es kann festgestellt werden, dass die Ergebnisse aller drei Versuchsanstalten nahezu übereinstimmen. Den höchsten Ertrag lieferte „**Petkus Roggen**“. Diese Sorte ist im Distrikt sehr verbreitet und verträgt den Winter gut. Unter den polnischen Züchtungen haben sich die Sorten „**Włoszanowskie**“, „**Pulawier Früher**“ und „**Rogalinskie**“ hervorgetan. Die Ertragsunterschiede dieser Sorten kommen kaum zur Geltung. In Sobieszyn gab auch die Sorte „**Dankowskie**“ gute Erträge.

Ż y t o.

Stacja Doświadczalna Chełm.

Za podstawę do wnioskowania wzięto 7 doświadczeń (patrz tabela 1). Doświadczenie z r. 1937 zostało wyłączone z opracowania, gdyż w tym roku badano tylko 3 odmiany z podanych w tabeli.

Najwyższy przeciętny plon za 7-lecie dało żyto **Petkus Lochowa**, na drugim miejscu stoi żyto **Puławskie Wczesne**, niewiele ustępuje wymienionym 2 odmianom żyto **Rogalińskie** i **Włoszanowskie**. Nieco niższe przeciętne plony dało żyto **Granum** i **Wierzbienskie**.

Stacja Doświadczalna w Zemborzycach.

Za podstawę do wnioskowania wzięto 9 doświadczeń (patrz tabela 2). Również i w Zemborzycach przeciętnie najlepiej wypadło żyto **Petkus Lochowa**. Prawie tej samej wysokości co i **Petkus** przeciętne plony dały odmiany **Włoszanowskie** i **Puławskie Wczesne**. Najniższy przeciętny plon dało żyto **Wierzbienskie**.

Stacja Doświadczalna w Sobieszynie.

Za podstawę do wnioskowania wzięto 9 doświadczeń (patrz tabela 3). Przeciętne wyniki są podobne do Zemborzyckich, to znaczy, że najwyższe przeciętne plony dało żyto **Petkus Lochowa** i **Włoszanowskie**.

Bardzo dobre wyniki (praktycznie mało różniące się między sobą) dały odmiany **Rogalińskie**, **Dańkowskie** i **Puławskie Wczesne**. Najniższy przeciętny plon dało żyto **Sobieszynskie**.

Wnioski ogólne. Należy stwierdzić, że wyniki uzyskane we wszystkich trzech Zakładach są naogół dosyć zgodne. Najwyższy plon dało żyto **Petkus Lochowa** — żyto to jest b. rozpowszechniono w uprawie na terenie dystryktu, znosi ono zupełnie dobrze tutejsze zimy. Z odmian hodowli polskich plennością wyróżniają się trzy odmiany, które praktycznie należy uważać za jednakowo plenne — **Włoszanowskie**, **Puławskie Wczesne** i **Rogalińskie**. Poza tym w Sobieszynie dobre wyniki dało również żyto **Dańkowskie**.

Jeżeli chodzi o ustalenie doboru odmian hodowli polskich to jako podstawowe dla terenu całego dystryktu należy uznać dwie odmiany — **Włoszanowskie** i **Puławskie Wczesne**. Te dwie odmiany są rozpowszechnione już w uprawie na terenie dystryktu, a zatem nie tylko w doświadczeniach ale i w praktyce są wypróbowane.

Von den polnischen Sorten können als wichtigste für den ganzen Distrikt betrachtet werden: „Włoszanowskie” und „Pulawier Früher”.

Diese beiden Sorten sind im Distrikt stark verbreitet und haben sich nicht nur auf den Versuchsfeldern, sondern auch in der Praxis seit vielen Jahren vollauf bewährt. Die Sorte „Dan-kowskie” kann für den nördlichen Teil des Distrikts mit vorwie-gend leichterem Boden und nicht gerade hervorragendem Kultur-zustande empfohlen werden, da sie anspruchslos ist.

Die Sorten „Włoszanowskie” und „Pulawier Früher” kön-nen im ganzen Distrikt auf sämtlichen Bodentypen mit Erfolg angebaut werden. Die Sorte „Pulawier” ist auf leichten Böden in schlechtem Kulturzustand am ertragssichersten. Für schwere Böden ist diese Sorte nicht geeignet, da der Halm nicht stand-fest ist und leicht zum Lagern neigt. Beide Sorten sind winter-fest, ausserdem ist der Pulawier Roggen gegen Rostbefall sehr widerstandsfähig, deshalb ist er besonders dort empfehlenswert wo der Rost alljährlich auftritt (In der Weichsel- und Bugnie-derung).

Winterweizen.

Die Auswahl der Winterweizensorten ist mit erheblich grö-seren Schwierigkeiten verbunden, als die beim Roggen. Die Schwierigkeiten liegen nämlich darin, weil die Weizensorten-anbauversuche in den der Landwirtschaftskammer angehörenden Versuchswirtschaften nicht systematisch betrieben wurden; es wurden zwar viele Sorten geprüft, aber nur von Fall zu Fall und in kurzen Zeitabschnitten. Auf Grund des vorliegenden Materials können daher keine massgebenden Folgerungen gemacht werden. Nur wenige Sorten wurden in längeren Zeitabschnitten überprüft und lediglich aus diesen Ergebnissen können sichere Schlüsse gezogen werden. Die Versuchsergebnisse unterscheiden sich auch in den einzelnen Jahren ganz bedeutend.

Trotz dieser Schwierigkeiten lassen sich auf Grund der durchgeführten Versuche einige Sorten auswählen, die eine hohe Ertragsfähigkeit bewiesen haben und die zur Verbreitung im ganzen Distrikt geeignet sind.

Żyto Rogalińskie, jakkolwiek w doświadczeniach dało dobre wyniki, to jednak z uwagi na to, że praktycznie na terenie dystryktu odmiana ta nie jest uprawiana, a hodowla jej leży poza terenem G. G., co powoduje pewne trudności w sprowadzaniu nasion, włączenie tej odmiany do doboru nie byłoby obecnie celowe.

Jeżeli chodzi o żyto Dańkowskie, to możnaby je włączyć do doboru odmian dla północnej części dystryktu.

Obie odmiany Włoszanowskie i Puławskie Wczesne mogą być polecane do uprawy na terenie całego dystryktu (na wszy-tkich typach gleb). Jeżeli chodzi o żyto Puławskie to będzie się ono nadawało przedewszystkiem na gleby słabsze, lub będące w słabszej kulturze. Na gleby mocne nie jest to żyto odpowie-dnie, gdyż ma słabą słomę i z tego powodu łatwo wylega. Obie te odmiany są odporne na wymarzenie, poza tym żyto Puławskie Wczesne jest bardzo odporne na rdzę żdźbłową, nadaje się więc specjalnie na tereny podlegające rdzy.

Żyto Dańkowskie można polecać do uprawy w północnej części dystryktu, mającej gleby słabsze i będące w słabej kul-turze, gdyż jest to odmiana na ogół mało wymagająca, a jedno-cześnie dosyć plenna.

Pszenica Ozima.

Ustalenie doboru odmian pszenicy ozimej przedstawia zna-cznie większe trudności niż żyta. Trudności te polegają na tym, że nie było ciągłości w doświadczeniach, to znaczy, że badano naogół dużo odmian, ale tylko sporadycznie, względnie w ciągu bardzo krótkiego czasu, tak że nie można w stosunku do tych odmian wyciągnąć miarodajnych wniosków. Tylko niewiele od-mian badano przez dłuższy okres czasu, w stosunku do których zatem można wyciągnąć całkiem pewne wnioski. Poza tym wy-niki doświadczeń w poszczególnych latach nie są zgodne czyli, że różne odmiany w różnych latach wysuwały się pod względem wysokości plonów na czoło.

Pomimo jednak tych trudności można wybrać na podstawie przeprowadzonych doświadczeń kilka odmian wyróżniających się wysoką plennością, któreby się nadawały do rozpowszechnienia na terenie całego dystryktu.

Versuchsanstalt Cholm.

Es wurden 8 Versuche als Grundlage zur Schlussziehung genommen (S. Tabelle 4 und 4a). Im Zeitabschnitt 1931—1936 lieferte die höchsten Durchschnittserträge die Sorte „**Banatka**“, etwas niedriger lagen die Durchschnittserträge der Sorten „**Antoninska Wczesna**“ und „**Ostka Grubokłosa**“. Gute Erträge brachten auch die Sorte „**Dankowska Graniatka**“. Die restlichen geprüften Sorten brachten in diesem Zeitabschnitt niedrigere Erträge.

Im Jahre 1934 wurden in dem Sortenversuch zwei neuere Sorten eingeschaltet: „**Eka**“ und „**Wysokolitewka Sobieszyńska**“. Diese Sorten lieferten im Zeitabschnitt 1934—1938 zusammengestellt sehr gute Erträge. Es wurde daher eine zusätzliche Tabelle (4a) für die Jahre 1934—1938 zusammengestellt, um die Durchschnittserträge dieser Sorten mit den Durchschnittserträgen der Sorte „**Dankowska Graniatka**“ vergleichen zu können. Aus der Tabelle ist zu ersehen, dass diese zwei Sorten gute Erträge geben, besonders „**Eka**“, deren Durchschnittserträge höher liegen als bei „**Dankowska Graniatka**“. „**Eka**“ kann für Cholm als eine ertragssichere Sorte betrachtet werden.

Im allgemeinen kann gesagt werden, dass in der Versuchsanstalt Cholm fünf Weizensorten sich als besonders ertragsfähig gezeigt haben: „**Banatka**“, „**Ostka Grubokłosa**“, „**Eka**“, „**Antoninska Wczesna**“ und „**Dankowska Graniatka**“. Diese Sorten haben eine fast gleiche Ertragsfähigkeit erwiesen. Um jedoch die Auswahl für Borowinaböden besser treffen zu können (für diese Böden sind die Versuchsergebnisse massgebend), müssen die erwähnten Sorten näher beleuchtet werden. Es ist nicht bekannt, ob die Züchtung der Sorte „**Banatka**“ noch weiter besteht, was für den Bezug der Hochzuchten von ausschlaggebender Bedeutung ist. Der „**Banatka**“ — Weizen kann daher in die Sortenauswahl nicht einbezogen werden.

Die Sorte „**Antoninska Wczesna**“ lieferte im sechsjährigen Zeitabschnitt 1933—1938 Spitzenerträge, jedoch im Winter des Jahres 1939/40 ist sie fast gänzlich ausgefroren. Diese Sorte muss daher als nicht winterfest aus der Sortenauswahl ausgeschaltet werden. Es können für die Borowina-Böden nur zwei Sorten empfohlen werden, nämlich „**Ostka Grubokłosa**“ und „**Eka**“. Ausserdem kann auch die grannenlose Sorte „**Dankowska**

Stacja Doświadczalna w Chełmie.

Za podstawę do wnioszkowania wzięto 8 doświadczeń (patrz tab. 4 i 4a). W okresie 1931—1936 najwyższy przeciętny plon dała **Banatka**, nieco niższy **Antoninska Wczesna** i **Ostka Grubokłosa**. Również dobre wyniki dała **Dańkowska Graniatka**. Pozostałe odmiany badane w tym okresie dały plony niższe od 4-ch wyżej wymienionych.

Ponieważ w r. 1934 wprowadzono do doświadczeń 2 odmiany — **Ekę** i **Wysokolitewkę Sobieszyńską**, które badano przez 5 lat (1934—1938) i które w tym okresie plonowały bardzo dobrze, zestawiono dodatkową tabelę (4a) za lata 1934—1938, ażeby porównać przeciętne plony tych odmian z plonami **Dańkowskiej Graniatki**. Z tego zestawienia widać, że obie te odmiany dały dobre wyniki, szczególnie **Eka**, która dała wyższy przeciętny plon, niż **Dańkowska Graniatka**. **Ekę** za tem można również uważać jako odmianę wyróżniającą się plonami w Chełmie.

Ogólnie można powiedzieć, że na Stacji Doświadczalnej w Chełmie plonami wyróżniało się 5 odmian: **Banatka**, **Ostka Grubokłosa**, **Eka**, **Antoninska Wczesna** i **Dańkowska Graniatka**, które pod względem plenności stoją prawie na jednakowym poziomie. Ażeby jednak sprecyzować ściśle dobór odmian dla rejonów mających gleby borowinowe (dla których miarodajne są wyniki doświadczeń w Chełmie) należy podać bliższe wyjaśnienia odnoszące się do wyżej wymienionych odmian. Przedewszystkiem z uwagi na to, że nie wiadomo czy hodowla **Banatki** obecnie istnieje, a co zatem idzie niewiadomo czy istnieje możliwość nabycia elit, włączanie tej odmiany do doboru obecnie nie byłoby wskazane. Jeżeli chodzi natomiast o pszenicę **Antoninską Wczesną**, to jakkolwiek ona w ciągu sześćdziesięciu lat (1933—1938) wyróżniała się plonami, jednakże okazało się, że podczas zimy 1939/40 w dosyć silnym stopniu wymarzała, tak, że jako odmiana nie zimotrwała do doboru włączona być nie może. W związku z powyższym do doboru odmian dla gleb borowinowych należy włączyć 2 ostki: **Ostkę Grubokłosą** i **Ekę**, oraz jedną z gólek **Dańkowską Graniatkę**, albo **Wysokolitewkę Sobieszyńską**. Wprawdzie **Dańkowska Graniatka** — jak widzieliśmy wyżej — dała nieco wyższy przeciętny plon od **Wysokolitewki Sobieszyńskiej**, ale ponieważ tu chodzi głównie o gospodarstwa mniejsze mające ziemie w słabszej kulturze, wobec tego właściwsza będzie **Wysokolitewka**

Graniatka", oder auch „**Wysokolitewka Sobieszynska**“ ohne weiteres zum Anbau empfohlen werden.

Die Erträge der Sorte „**Dankowska Graniatka**“ liegen zwar etwas höher als bei **Wysokolitewka Sobieszynska**“, da aber auch der Weizenbau in **bäuerlichen Betrieben** mit schlechter Bodenkultur beachtet werden muss, ist die Sorte „**Wysokolitewka**“ als weniger anspruchsvoll — empfehlenswerter. Es kann festgestellt werden, dass für das Cholmer Gebiet die **begrannten Sorten** besser geeignet sind, als die grannenlosen Sorten, mit Ausnahme der Sorte „**Wysokolitewka**“, die sich in bäuerlichen Kleinbetrieben bewährt hat.

Es müssen also endgültig zur Sortenauswahl berücksichtigt werden: „**Eka**“, „**Ostka Grubokłosa**“ und „**Wysokolitewka Sobieszynska**“.

V e r s u c h s a n s t a l t Z e m b o r z y c e .

Als Grundlage zur Aufstellung der Schlussfolgerungen konnten nur 5 Versuche (s. Tabelle 5) genommen werden, in welchen ununterbrochen fünf wichtige Weizensorten geprüft wurden. Den höchsten Durchschnittsertrag für den fünfjährigen Zeitabschnitt lieferte die Sorte „**Wysokolitewka Oltarzewska**“. Etwas niedrigere Durchschnittserträge brachte die Sorte „**Graniatka Dankowska**“. Nicht weit hinter ihr stehen „**Eka**“ und „**Wysokolitewka Sobieszynska**“. Den niedrigsten Durchschnittsertrag brachte die Sorte „**Ostka Skomorowska**“. Vom praktischen Standpunkt aus genommen sind die Unterschiede zwischen den ersten vier Sorten sehr gering, und in Bezug auf ihre Ertragsfähigkeit können dieselben fast gleich bewertet werden.

Für Lössböden, für welche die Versuche in Zemborzycze massgebend sind, verdienen folgende Sorten den Vorzug: „**Wysokolitewka Oltarzewska**“, „**Dankowska Graniatka**“ und „**Eka**“. Da jedoch die Durchschnittserträge der Sorten „**Wysokolitewka Oltarzewska**“ und „**Sobieszynska**“ fast dieselben sind, und da in den letzten Jahren „**Wysokolitewka Sobieszynska**“ mehr im Vordergrund des Anbaues getreten ist, ist es angebracht, diese Sorte in die Auswahl einzuschalten, zumal, da „**Wysokolitewka Oltarzewska**“ später reift und von Rost leichter befallen wird.

Sobieszynska jako odmiana mniej wymagająca od **Dańkowskiej Graniatki**.

Reasumując wszystko wyżej powiedziane odnośnie doboru odmian dla południowej części dystryktu lubelskiego mającej gleby borowinowe, należy stwierdzić, że dla tych terenów do uprawy właściwsze będą **ostki** niż **gółki**, wyjątek należałoby zrobić tylko dla **Wysokolitewki Sobieszynskiej**, która wśród niektórych gospodarstw mniejszych, mających glebę w słabszej kulturze, może mieć zastosowanie.

Ostatecznie w doborze należy uwzględnić następujące odmiany: **Eka**, **Ostka Grubokłosa** i **Wysokolitewka Sobieszynska**.

S t a c j a D o ś w i a d c z a l n a w Z e m b o r z y c a c h .

Za podstawę do wniosku wzięto tylko 5 doświadczeń (patrz tab. 5), w których porównywano bez przerwy 5 najważniejszych odmian. Najwyższy przeciętny plon za pięciolecie dała **Wysokolitewska Oltarzewska**. Nieco niższy plon dała **Graniatka Dańkowska**. Nie wiele jej ustępuje **Eka** i **Wysokolitewka Sobieszynska**. Najniższy przeciętny plon dała **Ostka Skomorowska**. Praktycznie biorąc należy stwierdzić, że różnice między przeciętnymi plonami pierwszych czterech odmian nie są zbyt wielkie i można te odmiany uważać prawie za równoważące pod względem plenności.

Do doboru odmian dla terenów dla których miarodajne są wyniki doświadczeń Stacji Doświadczalnej w Zemborzycach (środkowa część dystryktu o glebach lössowych) należałoby włączyć następujące trzy odmiany: **Wysokolitewkę Oltarzewska**, **Dańkowską Graniatkę** i **Ekę**. Wobec tego jednak, że różnice w przeciętnych plonach między **Wysokolitewką Oltarzewska**, a **Wysokolitewką Sobieszynską** nie są zbyt duże, a poza tym z powodu tego, że w ostatnich latach **Wysokolitewska Sobieszynska** daje lepsze plony niż **Wysokolitewska Oltarzewska**, która jest cokolwiek późniejsza od **Wysokolitewki Sobieszynskiej** i podlega bardziej rdzy niż ta ostatnia, właściwszą rzeczą będzie włączenie do doboru **Wysokolitewki Sobieszynskiej** niż **Oltarzewskiej**.

Ostatecznie zatem dobór odmian pszenicy ozimej dla środkowej części dystryktu (gleby lössowe) będzie przedstawiał się

Es kann also folgende Sortenauswahl für den mittleren Teil des Distrikts (Lössböden) zusammengestellt werden: „Dankowska Granatka“, „Eka“, und „Wysokolitewka Sobieszynska“.

Versuchsanstalt Sobieszyn.

In Sobieszyn wurden in den letzten 10 Jahren nur zwei Weizensorten geprüft: „Wysokolitewka Sobieszynska“ und „Dankowska Granatka“. Diese Sorten gaben im zehnjährigen Zeitabschnitt gute Erträge und können für den nördlichen Teil des Distrikts mit Bleicherde empfohlen werden.

Allgemeines Ergebnis. Auf Grund der durchgeführten Versuche können folgende Sortengruppen zusammengestellt werden.

A. Für den südlichen Teil des Distrikts (Borowina-Böden) auf Grund der Versuche in Cholm: „Eka“, „Ostka Grubokłosa“ und „Wysokolitewka Sobieszynska“.

B. Für den mittleren Teil des Distrikts (Lössböden) auf Grund der Versuche in Zemborzyce: „Dankowska Granatka“, „Eka“ und „Wysokolitewka Sobieszynska“.

C. Für den nördlichen Teil des Distrikts (Bleichboden) auf Grund der Versuche in Sobieszyn: „Wysokolitewka Sobieszynska“ und „Granatka Dankowska“.

Kurze Charakteristik der empfohlenen Sorten:

1) **Wysokolitewka Sobieszynska** (Unbegrannt), anspruchslos, winterfest, gegen Rost immun, besonders geeignet zum Anbau auf leichten Böden in niedriger Kultur. Nicht lagerfest.

2) **Dankowska Granatka** (Unbegrannt), winterfest, gegen Rost nicht immun, ziemlich anspruchsvoll, geeignet für schwere Böden in guter Kultur und Düngerkraft. Ziemlich lagerfest.

3) **Eka** (Begrannt), winterfest, gegen Rost immun, Ansprüche wie Dankowska Granatka. Besonders geeignet zum Anbau auf Schwarzerde und Borowinaböden, kann auch auf Lössböden angebaut werden. Ziemlich lagerfest.

4) **Ostka Grubokłosa** (Begrannt) nicht lagerfest, ziemlich winterfest, ziemlich anspruchsvoll, gegen Rost immun.

następująco: **Dańkowska Granatka, Eka i Wysokolitewka Sobieszynska.**

Stacja Doświadczalna w Sobieszynie.

Na Stacji Doświadczalnej w Sobieszynie badano bez przerwy w ostatnim dziesięcioleciu tylko 2 odmiany: Wysokolitewkę Sobieszynską i Dańkowską Granatkę, które w ciągu całego dziesięciolecia dawały dobre wyniki i tylko te dwie odmiany mogą być włączone do doboru odmian dla północnej części dystryktu lubelskiego, mającej gleby bielcowe.

Wniosek ogólny. A. Dla południowej części dystryktu (gleby borowinowe) na podstawie doświadczeń w Chełmie do doboru włącza się następujące odmiany: **Eka, Ostka Grubokłosa i Wysokolitewka Sobieszynska.**

B. Dla środkowej części dystryktu (gleby lössowe) na podstawie doświadczeń w Zemborzycach do doboru włącza się następujące odmiany: **Dańkowska Granatka, Eka i Wysokolitewka Sobieszynska.**

C. Dla północnej części dystryktu (gleby bielcowe) na podstawie doświadczeń w Sobieszynie do doboru odmian włącza się następujące odmiany: **Wysokolitewkę Sobieszynską i Granatkę Dańkowską.**

Krótką charakterystyką polecanych odmian:

1) **Wysokolitewka Sobieszynska** (gółka) jest to odmiana nie wymagająca, zimotrwała, odporna na rdzę, nadająca się specjalnie do uprawy na słabszych glebach lub będących w słabszej kulturze. Na wyleganie nie odporna.

2) **Dańkowska Granatka** (gółka) jest to odmiana zimotrwała, niezbyt odporna na rdzę, dosyć wymagająca co do kultury gleby, nadająca się do uprawy na mocniejszych glebach, będących w lepszej kulturze i sile nawozowej. Na wyleganie dosyć odporna.

3) **Eka** (ostka) jest to odmiana zimotrwała, odporna na rdzę, pod względem wymagań jest podobna do Dańkowskiej Granatki. Specjalnie się nadaje na czarnoziemy, borowiny, a może być uprawiana i na lössach, dosyć odporna na wyleganie.

4) **Ostka Grubokłosa** (ostka) jest to odmiana niezbyt odporna na wyleganie, średnio odporna na wymarzenie, dosyć wymagająca, odporna na rdzę.

Sommerweizen.

Die Ergebnisse der Sommerweizenanbauversuche sind in allen drei Versuchsanstalten gänzlich übereinstimmend. Den höchsten Durchschnittsertrag lieferte die Sorte Ostka Chłopicka (s. Tabelle 6, 7 und 8). Die Sorte kann also für den gesamten Distrikt empfohlen werden ohne sonderliche Rücksicht auf die Bodentypen. Da im Distrikt der Sommerweizen nicht in grossem Ausmasse angebaut wird, genügt für praktische Zwecke nur **eine Sorte**.

Allgemeines Ergebnis. Für den gesamten Distrikt ist die Sorte „Ostka Chłopicka“ zu empfehlen.

„Ostka Chłopicka“ ist sowohl in Bezug auf den Bodenzustand wie auf den Nährstoffgehalt des Bodens ziemlich anspruchsvoll, nicht lagerfest, ziemlich immun gegen Rost, mittelfrüh.

Sommergerste.

In der Vorkriegszeit wurden mit Gerstensorten keine Dauerversuche durchgeführt. Aus vorliegendem Material können daher keine sicheren Schlüsse für mehrere Sorten gezogen werden. Neben den polnischen Sorten wurden zwei deutsche Sorten geprüft: „Danubia“ und „Isaria Ackermanns“. Diese beiden Sorten standen im sechsjährigen Zeitabschnitt 1933 — 1938 in allen drei Versuchsanstalten **an erster Stelle** (Nur in Cholm liegen die Erträge der Sorte Skrzyszowicki für den sechsjährigen Zeitabschnitt etwas höher als bei den zwei erwähnten deutschen Sorten). Von den polnischen Sorten ist nur die Gerste „Skrzyszowicki“ nennenswert. Die anderen Sorten polnischer Züchtung brachten im Durchschnitt geringere Erträge (S. Tabelle 9, 10 und 11).

Bei der Festlegung der Auswahl von Gerste für den Distrikt Lublin gebührt der Sorte „Skrzyszowicki“ besonderen Namen. Diese Sorte eignet sich zum Anbau im ganzen Distrikt.

Da jedoch neben den deutschen Sorten, die in den Versuchsanstalten geprüft worden sind und eine bessere Ertrags-

Pszenica jara.

Wyniki doświadczeń prowadzonych z pszenicą jarą we wszystkich trzech Zakładach Doświadczalnych są najzupełniej zgodne. Najwyższy przeciętny plon dała Ostka Chłopicka (patrz tab. 6, 7 i 8), jest to zatem odmiana, którą można polecać do uprawy w całym dystrykcie bez względu na typ gleby. Ze względu na to, że pszenicy jarej w dystrykcie uprawia się stosunkowo nie wiele, do doboru w zupełności wystarczy jedna odmiana.

Wniosek ogólny. Dla całego dystryktu poleca się do uprawy **Ostkę Chłopicką**.

Ostka Chłopicka jest to odmiana dosyć wymagająca, zarówno pod względem kultury gleby, jak i jej siły nawozowej, niezbyt odporna na wyleganie, dosyć odporna na rdzę, średnio wczesna.

Jęczmień jary.

W doświadczeniach przedwojennych z odmianami jęczmienia jarego badano naogół niewiele odmian przez dłuższy okres czasu w stosunku do których można wyprowadzić zupełnie pewne wnioski. Obok odmian polskich w doświadczeniach porównywano stale 2 odmiany hodowli niemieckiej, mianowicie: **Danubię** i **Isarię Ackermanna**. Odmiany te w sześciolecie (1933 — 1938) we wszystkich trzech Zakładach Doświadczalnych wybijały się pod względem plonów na czołowe miejsca (tylko w Zakładzie Doświadczalnym w Chelmie przeciętnie za sześciolecie jęczmień Skrzyszowicki dał nieco wyższy plon od wymienionych 2 odmian hodowli niemieckiej). Z odmian hodowli polskich tylko odmiana **Skrzyszowicki** wyróżniała się dodatnimi wynikami. Inne odmiany hodowli polskich uczestniczące w doświadczeniach dały przeciętne słabsze rezultaty. Wyniki liczbowe doświadczeń (patrz tab. 9, 10 i 11).

Jeżeliby chodziło o ustalenie doboru odmian jęczmienia dla dystryktu lubelskiego, to z odmian hodowli polskich należy włączyć do tego doboru jęczmień **Skrzyszowicki**, który można polecać do uprawy na różnych terenach dystryktu. Ze względu jednak na to, że tylko jedna odmiana hodowli polskiej kwalifikuje się do uwzględnienia w doborze, a mamy 2 odmiany hodowli

fähigkeit als die Sorte „Skrzeszowicki“ erwiesen haben, nur eine polnische Sorte empfehlenswert ist, so muss auch eine von diesen deutschen Sorten zur Auswahl empfohlen werden. Es verdient dabei die Sorte „Isaria“ genannt zu werden.

„Isaria“ — Gerste ist ähnlich wie Skrzeszowicki, für sämtliche Bodentypen geeignet, natürlich nur in solchen Verhältnissen, wo der Anbau der Gerste überhaupt möglich ist.

Zum Anbau im Distrikt Lublin werden die Sorten „Isaria Ackermanns“ und „Skrzeszowicki“ empfohlen.

Kurze Charakteristik der Sorten.

1. **Ackermanns Isaria-Gerste** (Braugerste). Lagerfest, nicht ganz frühreif, volles Korn mit hohem 1000 – Korngewicht. Anspruchsvoll in Bezug auf Bodenkultur und Düngung.

2. **Skrzeszowicki** (Braugerste). Ziemlich lagerfest, gegen Rostbefall immun. In Bezug auf die Bodenkultur und Düngung weniger anspruchsvoll als „Isaria“.

H a f e r.

Versuchsanstalt Cholm.

Es wurden 8 Versuche als Grundlage des Schlussergebnisses genommen (S. Tabelle 12 und 12a).

Die höchsten Durchschnittserträge in den Jahren 1931 – 1937 lieferten die Svalöfsorten „Goldregen“ und „Svalöfs Adler“. Von den polnischen Sorten gaben gute Erträge in demselben Zeitabschnitt „Bialy Mazur“ und „Antoninski Zolty“. Im Jahre 1934 wurde in die Sortenversuche der Hafer „Bialy Udycz“ eingeschaltet, der ununterbrochen bis zum Jahre 1939 geprüft wurde. Da diese Sorte sehr gute Erträge lieferte, ist eine zusätzliche Tabelle (12a) zusammengestellt worden, damit die Ertragsfähigkeit mit anderen Sorten verglichen werden kann. Aus der Tabelle 12 ist zu ersehen, dass die Sorte „Bialy Udycz“ im sechsjährigen Zeitabschnitt (1934 – 1939) die höchsten Erträge lieferte.

Auf Grund der Versuche in Cholm können für den südlichen Teil des Distrikts mit Borowinaböden folgende Sorten

niemieckiej, które zostały już wypróbowane w doświadczeniach przez nasze Zakłady i które dają przeciętnie nawet lepsze wyniki niż Skrzeszowicki, należy przeto również włączyć jedną z nich do doboru. Projektuje się włączyć do doboru Isarię Ackermanna, gdyż hodowla Danubii przeszła w ostatnich latach w inne ręce i niewiadomo jak obecnie przedstawia się sprawa z nabyciem elit.

Jęczmień Isaria podobnie jak i Skrzeszowicki — można polecać na wszystkie typy gleb dystryktu, oczywiście w tych warunkach, gdzie wogóle uprawa jęczmienia jest możliwa.

Wniosek ogólny: do doboru odmian jęczmienia dla dystryktu lubelskiego włącza się Isarię Ackermanna i Skrzeszowicki.

Krótką charakterystyką polecanych odmian:

1. **Isaria Ackermanna.** Jęczmień browarny. Słoma sztywna, dojrzewanie nieco późniejsze, szlachetne ziarno o dużej wadze 1000 ziarn. Odmiana ta ma dosyć duże wymagania co do kultury gleby i siły nawozowej.

2. **Skrzeszowicki.** Jęczmień browarny. Słoma dosyć sztywna, odporność na rdzę dobra. W porównaniu do Isarii jest to odmiana mniej wymagająca co do kultury i siły nawozowej gleby.

O w i e s.

Stacja Doświadczalna Chełm.

Za podstawę do wnioskowania wzięto 8 doświadczeń (patrz tab. 12 i 12a).

Najwyższy przeciętny plon za lata 1931 – 1937 dały odmiany hodowli swalöfskiej: **Złoty Deszcz** i **Biały Orzeł**. Z odmian hodowli polskich b. dobre wyniki dały w tym okresie owsy **Biały Mazur** i **Antoniński Żółty**.

Ponieważ w r. 1934 został wprowadzony do doświadczeń owies **Biały Udycz**, który był badany bez przerwy do r. 1939, dając bardzo dobre wyniki w tym okresie, zestawiono dodatkową tabelę (12a), ażeby porównać plenność tej odmiany z innymi wartościowymi odmianami. Z tabeli 12a widzimy, że Biały Udycz przeciętnie za 6-letnie (1934 – 1939) wypadł najlepiej, dając najwyższy przeciętny plon.

Ogólnie biorąc — na podstawie wyników doświadczeń w Chełmie — dla południowej części dystryktu, mającej gleby borowinowe, można polecać do uprawy następujące odmiany owsa hodowli polskich: **Biały Udycz**, **Biały Mazur** i **Antoniński Żółty**.

empfohlen werden: „Biały Udycz”, „Biały Mazur“ und „Antoninski Zolty“.

Versuchsanstalt Zemborzyce.

Es wurden 7 Versuche bearbeitet (s. Tabelle 13 und 13a). Den Höchstertrag für die Jahre 1933—1938 lieferten die Sorten „Antoninski Zolty“ und „Biały Mazur“. Fast gleich hohe Erträge gaben die 2 Svalöfsorten „Goldregen“ und „Svalöfs Adler“. Gute Erträge gab auch der Hafer Sobieszynski. Die übrigen geprüften Sorten lieferten niedrigere Erträge.

In Zemborzyce wurde im Jahre 1936 die Sorte Biały Udycz eingeschaltet, die sich auch hier ertragsreich erwiesen hat. Um die Ertragsfähigkeit „Biały Udycz“ mit anderen geprüften Sorten vergleichen zu können, ist die am Schluss angefügte Tabelle 13a bearbeitet worden. Daraus ist zu ersehen, dass der Hafer „Biały Udycz“ eine ertragsreiche Sorte ist, die zur Sortenauswahl durchaus empfohlen werden kann.

Auf Grund der durchgeführten Versuche in Zemborzyce eignen sich für den mittleren Teil des Distrikts (Lössböden) folgende polnische Sorten: „Antoninski Zolty“, „Biały Mazur“ und „Biały Udycz“ (Dieselben wie für den nördlichen Teil).

Versuchsanstalt Sobieszyn.

(S. Tabelle 14). Den höchsten Durchschnittsertrag für die Jahre 1933—1939 lieferte der Hafer Sobieszynski. Fast gleich ertragsreich haben sich die Sorten „Biały Udycz“, „Biały Orzeł“, „Antoninski Zolty“ erwiesen. Bei den restlichen geprüften Sorten lagen die Erträge etwas niedriger. Es muss jedoch betont werden, dass die Erträge sämtlicher Sorten nur wenig voneinander abweichen.

Für den nördlichen Teil des Distrikts mit Bleichboden können endgültig folgende Sorten empfohlen werden: „Sobieszynski“, „Biały Udycz“, „Biały Mazur“, „Antoninski Zolty“.

Allgemeines Ergebnis. Für den ganzen Distrikt eignen sich am besten die Sorten: Biały Udycz, Biały Mazur, Antoninski Zolty und Sobieszynski.

Kurze Charakteristik der empfohlenen Sorten.

1. Biały Udycz. Mittelstarkes Stroh, mittelfrüh. Ziemlich

Stacja Doświadczalna Zemborzyce.

Za podstawę do wniosku wzięto 7 doświadczeń (patrz tab. 13 i 13a). Najwyższy przeciętny plon za lata 1933—1938 dały odmiany Antoniński Żółty i Biały Mazur. Prawie tej samej wysokości przeciętne plony dały 2 odmiany hodowli svalöfskiej Biały Orzeł i Złoty Deszcz. Dobre plony dał również owies Sobieszynski. Pozostałe odmiany badane w tym okresie dały przeciętne plony niższe.

Ze względu na to, że do doświadczeń w Zemborzycach w r. 1936 został wprowadzony owies Biały Udycz, który i w Zemborzycach okazał się odmianą b. plenną, zestawiono dodatkową tabelkę (13a), w której porównano przeciętne plony Białego Udycza z innymi odmianami, wyróżniającymi się wysokością plonów. Z zestawienia tego wynika, że jest to odmiana plenna, zasługująca do uwzględnienia w doborze.

Ogólnie biorąc dla środkowej części dystryktu lubelskiego mającej gleby lössowe, na podstawie doświadczeń przeprowadzonych w Zemborzycach, należy do doboru odmian owsa, włączyć następujące odmiany hodowli polskich: Antoniński Żółty, Biały Mazur i Biały Udycz (te same co i dla południowej części).

Stacja Doświadczalna w Sobieszynie.

Za podstawę do wniosku wzięto 7 doświadczeń (patrz tab. 14).

Najwyższy przeciętny plon za 7-lecie (1933—1939) dał owies Sobieszynski. Prawie tej samej wysokości przeciętne plony dały odmiany Biały Udycz, Biały Orzeł i Antoniński Żółty. Pozostałe odmiany badane w tym okresie dały przeciętne plony nieco niższe, jakkolwiek należy tu stwierdzić, że różnice w przeciętnych plonach wszystkich badanych odmian są stosunkowo niewielkie.

Do doboru odmian dla północnej części dystryktu, mającej gleby bielicowe należy włączyć za tem następujące odmiany hodowli polskich: Sobieszynski, Biały Udycz i Antoniński Żółty.

Wniosek ogólny. Dobór odmian owsa hodowli polskich dla całego dystryktu będzie następujący: Biały Udycz, Biały Mazur, Antoniński Żółty i Sobieszynski.

Krótką charakterystyką polecanych odmian:

1. Biały Udycz. Odmiana o słomie dosyć słabej, średnio

anspruchslos. Korn weisslich, gross, mit mittlerem Spelzenanteil. Gute Erträge auf allen Bodentypen im Distrikt.

2. **Biały Mazur.** Ähnliche Eigenschaften wie bei Biały Udycz.

3. **Antoninski Zolty.** Schwaches Stroh, mittelfrüh. Ziemlich anspruchslos. Korn gelblich, feinschalig.

4. **Sobieszynski.** Ziemlich starkes Stroh, anspruchslos, mittelfrüh; Korn gross, weiss, grobschalig. Gegen Rost nicht immun.

Die Ertragsfähigkeit der empfohlenen polnischen Sorten, im Vergleich mit den deutschen Sorten auf Grund der durchgeführten Versuche 1940 und 1941.

Winterroggen.

Mit Winterroggen wurden nur im Jahre 1941 Versuche durchgeführt. Im Jahre 1940 wurden mit Winterungen infolge der Kriegsereignisse überhaupt keine Versuche angelegt. Im Jahre 1940/41 sind deutsche Roggensorten in Versuchen nicht geprüft worden. Wie aus den Vorkriegsversuchen zu ersehen ist, lieferte sehr gute Erträge, wie bereits erwähnt, der Petkuser Roggen, der für die hiesigen Anbauverhältnisse sehr geeignet und auch bereits von Seiten der Saatgutstelle des Gg. mit entsprechender Anbauvermehrung gewürdigt wurde.

Winterweizen.

Im Jahre 1940/41, sowie in der Vorkriegszeit wurden Versuche mit deutschen Wintersorten nicht durchgeführt und deshalb stehen keine Unterlagen zur Verfügung, die man zum Vergleich der Ertragsfähigkeit deutscher und polnischer Weizensorten verwenden könnte.

Sommerweizen.

In den Sortenversuchen, die in den Versuchsanstalten und auf den Versuchsfeldern im Jahre 1940 und 1941 durchgeführt

dojrzewająca. Wymagania ma średnie. Ziarno ma duże białe o średnim procencie łuski. Daje dobre wyniki na wszystkich typach gleb, spotykanych w dystrykcie.

2. **Biały Mazur.** Jest to odmiana o właściwościach podobnych do poprzedniej.

3. **Antoniński Żółty.** Jest to odmiana o słomie słabej, dojrzewająca w średnim czasie. Wymagania co do gleby ma średnie. Ziarno ma drobne żółte o stosunkowo cienkiej łusce.

4. **Sobieszynski.** Odmiana o słomie dosyć sztywnej, stosunkowo małych wymaganiach co do gleby, średnio wczesna. Ziarno ma grube, białe, mające stosunkowo dosyć grubą łuskę. Dosyć podlega rdzy żdźbłowej.

Porównanie plenności odmian polskich z odmianami niemieckimi na podstawie doświadczeń przeprowadzonych w 1940, 1941 r.

Żyto ozime.

Z żytem ozimym prowadzono doświadczenia tylko w 1941 r., w roku 1940 doświadczeń z żytem nie było (wogóle z ozimymi) gdyż z powodu działań wojennych na jesieni 1939 r. doświadczeń założyć nie było można. W doświadczeniach z odmianami żyta przeprowadzonych w r. 1940/41 odmian niemieckich nie było. Jeżeli chodzi o doświadczenie przedwojenne, to, o czym mówiono już wyżej, bardzo dobre wyniki dawało żyto Petkus Lochowa, które w zupełności nadaje się do uprawy w tutejszych warunkach i które w uprawie jest już bardzo rozpowszechnione.

Pszenica ozima.

W doświadczeniach wykonanych w 1940/41 r. odmian niemieckich nie było, również nie porównywano odmian niemieckich i w doświadczeniach przedwojennych, wobec czego nie mamy narazie żadnych materiałów, z których można wyprowadzić wnioski o porównawczej wartości odmian niemieckich w porównaniu do odmian polskich.

Pszenica jara.

W doświadczeniach odmianowych przeprowadzonych w latach 1940/1941 przez Zakłady i Pola Doświadczałne dystryktu

wurden, sind verschiedene deutsche Sommersorten geprüft worden. Die Ergebnisse dieser Versuche können jedoch als massgebend nicht betrachtet werden. Dies betrifft besonders die Ergebnisse aus dem Jahre 1941. Infolge der anormalen Frühjahrswitterung, sowie verspäteter Anlieferung des Saatgutes, wurden diese Versuche sehr spät im Mai angelegt. Die gesamte Vegetationsperiode war für die Pflanzenentwicklung äusserst ungünstig und die Erträge der geprüften Sorten ausnahmsweise niedrig. Es können daher keine massgebenden Schlüsse aus den vorliegenden Ergebnissen gezogen werden.

Sommergerste.

In den Vorkriegsversuchen brachten sehr gute Ergebnisse zwei deutsche Sorten: „Isaria“ und „Danubia“. Diese Sorten sind in der Praxis ziemlich verbreitet.

In den Versuchen, die im Jahre 1940 durchgeführt wurden, sind folgende deutsche Gerstensorten geprüft worden: „Isaria“, „Heines Haisa“ und „Hadostreng“. Im Jahre 1941: „Isaria“, „Heines Haisa“, „Hadostreng“ und „Loosdorfer Zaya“. Von den polnischen Sorten wurde die Gerste „Skrzeszowicki“ geprüft.

Die Ergebnisse aus 1940 sind in der T. 15, aus dem Jahre 1941 in T. 16 zusammengestellt.

Wie aus der T. 15 zu ersehen ist, lieferte im Durchschnitt 1940 — die besten Erträge „Heines Haisa“. Etwas niedriger liegen die Erträge bei den Sorten „Isaria“ und „Skrzeszowicki“ (im Durchschnitt aus 4 Versuchen). Die niedrigsten Erträge gab die Sorte „Hadostreng“.

Im Jahre 1941 lieferte die niedrigsten Erträge ebenfalls die Sorte „Hadostreng“ (T. 16). Die Erträge der restlichen 4 Sorten sind fast gleich (im Durchschnitt von 6 Versuchen). Die Sorte „Heines Haisa“ brachte im Vergleich zu den restlichen drei Sorten etwas niedrigere Erträge.

Es kann in Bezug auf die Ergebnisse der Versuche im Jahre 1940 und 1941 zusammenfassend festgestellt werden:

1. Ähnlich wie in den Vorkriegsversuchen lieferte sehr gute Erträge die Sorte „Ackermanns Isaria“. Diese Gerste gehört, wie bereits erwähnt, zu den ertragsreichsten Sorten, die in den Versuchen im Distrikt geprüft wurden.

lubelskiego, badano cały szereg odmian niemieckich. Doświadczenia te jednak nie są dostatecznie miarodajne ażeby można z nich wyciągnąć jakiegokolwiek wnioski. Szczególnie odnosi się to do doświadczeń z r. 1941. Wobec anormalnej wiosny w tym roku i późnego nadejścia nasion, doświadczenia założone zostały bardzo późno, w początkach maja, a pozatym cały okres wegetacyjny nie był pomyślny, wobec czego plony wszystkich badanych odmian uzyskano tak katastrofalnie niskie, że wyciąganie jakiegokolwiek bądź wniosków co do plenności badanych odmian nie byłoby celowe.

Jęczmień jary.

W doświadczeniach przedwojennych bardzo dobre wyniki dawały (o czym mówiono wyżej) 2 odmiany hodowli niemieckich: Isaria i Danubia. Odmiany te już zaczęły rozpowszechniać się w praktyce.

W doświadczeniach prowadzonych w r. 1940 i 1941 były badane następujące odmiany niemieckie: r. 1940 — Isaria, Heines Haisa i Hadostreng, zaś w roku 1941 — Isaria, Heines Haisa, Hadostreng i Loosdorfer Zay'a. Z odmian polskich w obu doświadczeniach uczestniczył jęczmień Skrzeszowicki.

Wyniki doświadczeń z roku 1940 zestawiono w tabeli 15, z roku 1941 w tabeli 16.

Jak wynika z tabeli 15, przeciętnie biorąc, najlepsze wyniki w r. 1940 dał jęczmień Heines Haisa, nieco niższe plony (przeciętnie z 4-ch doświadczeń) i prawie jednakowej wysokości dały odmiany Isaria i Skrzeszowicki, najslabiej plonował we wszystkich doświadczeniach Hadostreng.

W roku 1941 (patrz tab. 16) również najslabiej plonował Hadostreng. Między pozostałymi czterema odmianami różnice w przeciętnych plonach (średnio z 6 doświadczeń) niewielkie. Nieco niższy przeciętny plon wydał Heines Haisa w porównaniu do pozostałych trzech.

Reasumując wyniki dwuletnich doświadczeń (1940 i 1941 r.) z odmianami jęczmienia, należy stwierdzić co następuje:

1. Podobnie jak i w doświadczeniach przedwojennych bardzo dobre wyniki dał jęczmień Isaria Ackermanns, który — jak to już podkreślono wyżej — należy do najplenniejszych odmian, które badano w doświadczeniach na terenie dystryktu.

2. Von den anderen, in zwei Jahren geprüften deutschen Sorten verspricht gute Erfolge der Anbau der Gerste „Heines Haisa“, die fast in allen Versuchen im Jahre 1940 an erster Stelle stand, im Jahre 1941 lieferte diese Sorte mittlere Erträge.

3. Die deutsche Sorte „Loosdorfer Zaya“ — wurde nur im Jahre 1941 geprüft. Diese Sorte ergab verhältnismässig gute Erträge, jedoch auf Grund des vorhandenen Materials kann noch kein massgebendes Urteil gegeben werden.

4. Die Sorte „Hadostreng“ stand im Vergleich zu sämtlichen Sorten an letzter Stelle.

H a f e r.

In den Versuchen, die im Jahre 1940 und 1941 durchgeführt wurden, sind mehrere deutsche Sorten geprüft worden. In Bezug auf die Ertragsfähigkeit einiger Sorten können bereits massgebende Schlüsse gezogen werden.

Zwei Sorten „Flämingsgoldhafer“ und „Flämings-treue“ standen in fast allen Versuchen an erster Stelle. Da in zwei Jahren 11 Versuche in verschiedenen Stellen des Distrikts durchgeführt wurden, so kann mit grosser Wahrscheinlichkeit behauptet werden, dass diese Sorten für die Distriktsverhältnisse weitgehendst geeignet sind.

In Bezug auf die anderen deutschen Hafersorten kann noch nichts massgebendes gesagt werden.

Zum Schlusse muss noch bemerkt werden, dass in den Vorkriegsversuchen sehr gute Erträge der „Svalöfs Hafer — Svalöfs Adler“ lieferte. Diese Sorte ist weitgehend im Distrikt verbreitet.

2. Z. Innych odmian hodowli niemieckiej, badanych tylko w ciągu 2 lat, bardzo dobrze zapowiada się Heines Haisa, który prawie we wszystkich doświadczeniach w r. 1940 zajmował miejsca czołowe, w roku zaś 1941 pod względem wysokości plonu ziarna zajmował miejsce pośrednie.

3. Odmiana hodowli niemieckiej „Loosdorfer Zaya“ — badana tylko w r. 1941, dała naogół we wszystkich doświadczeniach dobre wyniki, jednakże na podstawie dotychczasowego materiału doświadczalnego nie można o jej plenności wydać określonego sądu.

4. Odmiana hodowli niemieckiej „Hadostreng“ w obu latach ze wszystkich porównywanych odmian wypadła najgorzej.

O w i e s.

W doświadczeniach w r. 1940 i 1941 badano cały szereg odmian hodowli niemieckich (patrz tab. 17 i 18). Gdyby chodziło o wyprowadzenie konkretnego wniosku co do plenności poszczególnych odmian w tutejszych warunkach, to w stosunku do niewielu odmian wniosek taki można już obecnie postawić.

Dwie odmiany — Flämingsgoldhafer i Flämings-treue prawie we wszystkich doświadczeniach w obu latach zajmowały miejsca czołowe pod względem wysokości plonów, a że posiadamy z 2-letnich wyników 11 doświadczeń z różnych miejscowości dystryktu lubelskiego, wobec tego można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, że są to odmiany zupełnie nadające się do uprawy w tutejszych warunkach.

Co do innych odmian hodowli niemieckiej, to narazie konkretnych wniosków wyprowadzić nie można.

Należy tu na zakończenie jeszcze dodać, że w doświadczeniach przedwojennych z odmianami owsa bardzo dobre wyniki, dawał owies hodowli svalöfskiej Biały Orzeł. Owies ten jest rozpowszechniony w uprawie. W doświadczeniach r. 1940 i 1941 owies ten w przeciwieństwie do doświadczeń przedwojennych dał na ogół słabsze wyniki.

Versuchsstation Chelm w Chełmie

Versuchsergebnisse mit Sommerweizensorten — Wyniki doświadczeń z odmianami pszenicy jarej

Sorte	Kornertrag in dz/ha — Plon ziarna w q z ha						Durchschnitt Srednia
	1934	1935	1936	1937	1938	1939	
Ostka Chłopicka	27.3	27.9	27.2	27.1	27.2	27.3	27.3
Hildebranda	21.3	29.1	29.1	29.1	29.1	21.3	29.1
"	14.2	0.4	0.4	0.4	0.4	14.2	0.4
"	24.3	9.3	9.3	9.3	9.3	24.3	9.3
"	17.1	1.9	1.9	1.9	1.9	17.1	1.9
Ordynatka	7.1	4.1	4.1	4.1	4.1	7.1	4.1
Hildebranda S. 30	7.1	4.1	4.1	4.1	4.1	7.1	4.1
Suska Bezostna	7.1	4.1	4.1	4.1	4.1	7.1	4.1
Ostka Suska	20.3	13.1	13.1	13.1	13.1	20.3	13.1
Durchschnitt Srednia	27.3	27.9	27.2	27.1	27.2	27.3	27.3

Versuchsstation Chelm — Stacja Doświadczalna w Chełmie

Versuchsergebnisse mit Winterweizensorten — Wyniki doświadczeń z odmianami pszenicy ozimej

Sorte	Kornertrag in dz/ha — Plon ziarna w q z ha						Durchschnitt Srednia
	1931	1932	1933	1934	1935	1936	
Banatka	32.2	18.1	34.7	29.2	32.2	25.0	28.6
Antonínska Wczesna (Früher)	33.2	9.8	40.4	30.0	28.6	27.6	28.3
Ostka Grubokłosa	31.4	18.1	36.8	27.1	32.2	22.1	28.0
Dańkowska Graniatka	33.4	12.8	35.6	27.0	29.4	25.8	27.3
Graniatka Zachodnia	32.2	10.6	32.6	26.4	27.9	29.0	26.4
Złotka	26.6	14.4	32.4	28.0	29.4	25.7	26.1
Wysokolitewka Oltarzewska	31.2	14.0	29.4	27.2	18.8	29.8	25.1
Biały Krzyż	30.0	10.1	28.8	27.0	27.0	26.9	25.0
Edel Epp	27.2	10.4	26.4	31.4	28.5	24.2	24.7

Tabelle 4.

Versuchsstation Chelm — Stacja Doświadczalna w Chełmie

Versuchsergebnisse mit Winterweizensorten — Wyniki doświadczeń z odmianami pszenicy ozimej

Sorte	Kornertrag in dz/ha — Plon ziarna w q z ha						Durchschnitt Srednia
	1934	1935	1936	1937	1938	1939	
Eka	31.4	31.2	24.7	29.6	29.8	29.3	29.3
Dańkowska Graniatka	27.0	29.4	25.8	32.2	29.2	28.7	28.7
Wysokolitewka Sobieszynska	26.0	30.1	27.6	32.8	25.6	28.4	28.4

Tabelle 4a

Sorte Odmiana

Kornertrag in dz/ha — Plon ziarna w q z ha

1934

1935

1936

1937

1938

Durchschnitt Srednia

Tabelle 8.
Tabela

Wyniki doświadczeń z odmianami pszenicy jarej
Stacja Doświadczalna w Zemborzycach
Versuchsstation Zemborzyce
Stacja Doświadczalna w Zemborzycach
Versuchsstation Zemborzyce

Versuchsergebnisse mit Sommerweizensorten
 Wyniki doświadczeń z odmianami pszenicy jarej

Sorte Odmiana	Korntrag in dz/ha — Plon ziarna w q z ha							Durchschnitt Średnia
	1933	1934	1935	1936	1937	1938		
Ostka Chłopiczka	34.0	12.1	27.8	22.6	31.6	12.0	23.4	
" Hildebranda	28.2	16.0	27.0	20.8	26.0	11.6	21.6	
Ordynatka	30.3	13.8	24.8	20.8	29.2	11.0	21.6	
Ostka Suska	27.6	14.3	25.0	21.8	29.0	8.8	21.1	
" Puławska	29.2	14.1	24.6	21.0	28.0	9.8	21.1	
Jedyna	22.8	14.3	25.0	20.2	28.2	12.4	20.5	
S. 30 Hildebrand	29.2	12.3	25.8	18.6	30.2	5.6	20.3	

Tabelle 7.
Tabela

Wyniki doświadczeń z odmianami pszenicy jarej
Stacja Doświadczalna w Chelmie
Versuchsstation Cholm
Stacja Doświadczalna w Chelmie
Versuchsstation Cholm

Versuchsergebnisse mit Sommergerstesorten — Wyniki doświadczeń z odmianami jęczmienia

Sorte	Korntrag in dz/ha — Plon ziarna w q z ha							Durchschnitt Średnia
	1933	1934	1935	1936	1937	1938		
Skrzeszowicki	38.2	27.9	26.8	27.2	26.0	17.1	28.2	
Ackermanns Danubia	33.3	27.7	29.2	28.0	31.4	28.4	27.5	
Ackermanns Isaria	32.0	26.8	26.7	31.1	26.0	28.2	27.0	
Puławski browarny (Braugerste)	31.0	24.7	29.3	26.0	26.0	28.2	25.6	

Tabelle 6.
Tabela

Wyniki doświadczeń z odmianami jęczmienia

Sorte	Korntrag in dz/ha — Plon ziarna w q z ha							Durchschnitt Średnia
	1933	1934	1935	1936	1937	1938		
Ostka Chłopiczka	30.0	23.5	28.1	20.0	27.1	16.5	18.0	
Jedyna	—	—	—	—	—	—	2.7	
Ostka Łopuńska	30.0	23.5	28.1	20.0	27.1	16.5	2.7	
Ordynatka	30.0	23.5	28.1	20.0	27.1	16.5	2.7	
Ostka Suska	30.0	23.5	28.1	20.0	27.1	16.5	2.7	
Ostka Puławska	30.0	23.5	28.1	20.0	27.1	16.5	2.7	

Wyniki doświadczeń z odmianami jęczmienia w r. 1940

Durchschnitt Średnia	Kornertrag in dz/ha						a n e a t r o s p o	S o d a t r o s	Durchschnitt Średnia
	Plon ziarna w q z ha								
	6661	8861	7861	9661	5861	4861			
22.3	20.8	13.2	0.0	21.8	29.2	0.0	30.0	27.7	—
22.1	20.6	0.5	8.4	5.2	5.7	2.2	29.2	24.2	26.6
22.2	18.1	8.1	5.1	2.2	4.5	3.1	31.3	24.2	26.9
7.12	2.7	9.3	2.6	4.2	4.9	3.0	30.3	27.0	27.0
5.12	2.9	0.1	5.5	4.0	3.8	2.2	30.2	21.2	29.2
4.12	1.1	6.8	4.1	9.1	3.3	3.1	31.3	28.0	32.9
3.12	0.7	8.1	9.1	6.8	2.6	2.9	31.3	27.7	26.0

Wyniki doświadczeń z odmianami jęczmienia w r. 1940 na terenie dystryktu lubelskiego

Tabelle 15. Tabelle

Tabelle 71. Tabelle

Tabelle 13. Tabelle

Versuchsstation Zemborzyce — Stacja Doświadczalna w Zemborzycach

Versuchsergebnisse mit Hafersorten — Wyniki doświadczeń z odmianami owsa

S o r t e	Kornertrag in dz/ha					Durchschnitt Średnia
	1933	1934	1935	1936	1937	
Antoniner Gelber — Antoninowski Żółty	34.2	34.6	32.2	37.6	33.4	33.5
Weisser Mazur — Biały Mazur	37.6	30.3	32.0	37.8	33.0	32.6
Svalöfs Adler — Biały Orzeł	33.0	28.7	34.0	37.2	35.0	32.5
Goldregen — Złoty Deszcz	—	35.7	29.8	33.6	34.6	32.2
Sobieszynski	36.1	31.3	28.6	35.0	34.2	32.0
Siegshafer — Zwycięzca	31.5	31.3	30.4	34.8	34.8	31.6
Teodozja	28.0	30.4	30.8	33.6	32.6	29.4

Tabelle 13a. Tabelle

S o r t e	Kornertrag in dz/ha				Durchschnitt Średnia
	1936	1937	1938	1939	
Weisser Udyecz — Biały Udyecz	35.8	33.8	26.6	44.0	35.0
Antoniner Gelber — Antoninowski Żółty	37.6	33.4	29.0	26.2	34.0
Svalöfs Adler — Biały Orzeł	37.2	35.0	27.0	36.0	33.8
Antoniner Weisser — Antoninowski Biały	35.8	34.8	28.0	36.6	33.8
Weisser Mazur — Biały Mazur	37.8	33.0	24.6	37.2	33.2

Durchschnitt Srednia	Kornertrag in dz/ha — w q/ha			e u e i m p o e t r o s
	Felii w z b w a r n a i z	Sobieszyn	Choch Zembojczowiz	
30.6	34.5	9.92	31.2	Gelbhafer Flämingsstreue
30.0	35.2	5.92	4.82	Weisser Udyccz — zdyccz
6.62	5.43	4.52	8.82	Flämingsgoldhafer
1.62	32.5	7.72	4.92	Goldkornhafer
0.92	55.5	7.22	30.3	Siegshafer — Zwycięzca
—	33.0	—	28.9	Strubes Gelbhafer
28.3	34.2	23.9	27.0	Weisser Mazur — Biały Mazur
—	31.5	—	—	Svalöfs Adler
—	32.5	—	29.2	Antoniner Gelber — Antoniniński Żółty

0461 r. w swswo imawniawio do z ychuznozpwawozdprzdz 'gczpawiošop ikini
na terenie dystryktu lubelskiego
o ikipkiego
durrgeghrntn Versuchsorten
unpnt tkrtrkt mi 0461 rhrf mi rap esiuqunp
Ergebnisse der im Jahre 1941 im Distrikt Lublin
durchgeführten Versuche mit Sommergerstesorten
Wyniki došwiadczeh, przeprowadzonych z odmianami jęczmienia w r. 1941
na terenie dystryktu lubelskiego

Tabelle
Tabela 17.

Sorte O d m i a n a	Kornertrag in dz/ha — Plon ziarna w q z ha						*) Durchschnitt Średnia	
	Zembojczyce	Choch Choch	Sobieszyn	**) Sucho- wola	**) Borowi- na Staniacka	**) Werbko- wice		**) Ryżki
Ackermanns Isaria	19.6	20.4	14.8	15.9	24.0	17.4	6.3	18.7
Skrzyszowski	21.7	20.8	13.9	13.8	22.0	18.0	8.3	18.4
Loosdorfer	17.4	19.8	14.8	15.2	21.8	19.6	8.6	18.1
Heines Haissa	17.8	18.8	11.2	14.2	24.2	19.6	6.9	17.6
Hadostreng	17.4	17.2	10.5	13.3	21.4	18.0	12.3	16.3
S. W. H. N. 6-rzędowy (6-reihige)	16.2	—	—	—	—	—	—	—
Sobieszynski 4-rzędowy (4-reihige)	—	—	9.9	—	—	—	—	—

*) Der Versuch von Ryżki wurde bei der Berechnung der Durchschnittserträge ausgeschaltet, weil infolge der
Dürre die Erträge ausserordentlich niedrig waren.
Došwiadczanie z Ryżek zostalo przy obliczaniu średniej arytmetycznej wyłączone, gdyż z powodu suszy otrzymano
plony bardzo niskie, takže došwiadczanie nie może być uważane za miarodajne.
**) Die Versuchsfelder wurden im Jahre 1940 angelegt.
Pola došwiadczalne zostały w r. 1940 założone.

Tabelle
Tabela 16.

Ergebnisse der im Jahre 1941 im Distrikt Lublin
durchgeführten Versuche mit Sommergerstesorten
Wyniki došwiadczeh, przeprowadzonych z odmianami jęczmienia w r. 1941
na terenie dystryktu lubelskiego

Suma roczna 228,9
 Suma w m n S 228,9
 Die Nichtnotierung wurde durch die Kriegsereignisse verursacht.
 Brak notowania stacji w Chełmie za miesiące IX, X, XI, XII III 1939 i stycznia 1940. Nie notowano z powodu wypadków wojennych.

Miesiąc	1939		1940		1941		1942		1943		1944		Miesiąc
	Sobieszyn	Zembożyce	Sobieszyn	Zembożyce	Sobieszyn	Zembożyce	Sobieszyn	Zembożyce	Sobieszyn	Zembożyce	Sobieszyn	Zembożyce	
I	26,8	20,7	26,8	20,7	22,8	19,1	22,8	19,1	22,8	19,1	22,8	19,1	I
II	21,2	20,5	21,2	20,5	19,4	18,9	19,4	18,9	19,4	18,9	19,4	18,9	II
III	1,6	1,1	1,6	1,1	1,9	1,4	1,9	1,4	1,9	1,4	1,9	1,4	III
IV	6,0	5,5	6,0	5,5	5,7	5,2	5,7	5,2	5,7	5,2	5,7	5,2	IV
V	9,6	9,1	9,6	9,1	9,4	8,9	9,4	8,9	9,4	8,9	9,4	8,9	V
VI	1,6	1,1	1,6	1,1	1,9	1,4	1,9	1,4	1,9	1,4	1,9	1,4	VI
VII	1,6	1,1	1,6	1,1	1,9	1,4	1,9	1,4	1,9	1,4	1,9	1,4	VII
VIII	2,0	1,5	2,0	1,5	2,2	1,7	2,2	1,7	2,2	1,7	2,2	1,7	VIII
IX	4,4	4,1	4,4	4,1	4,2	3,9	4,2	3,9	4,2	3,9	4,2	3,9	IX
X	8,8	8,2	8,8	8,2	8,6	8,0	8,6	8,0	8,6	8,0	8,6	8,0	X
XI	1,4	1,0	1,4	1,0	1,9	1,4	1,9	1,4	1,9	1,4	1,9	1,4	XI
XII	9,8	9,5	9,8	9,5	9,4	8,9	9,4	8,9	9,4	8,9	9,4	8,9	XII
Suma	228,9	228,9	228,9	228,9	228,9	228,9	228,9	228,9	228,9	228,9	228,9	228,9	Suma

Wyniki doświadczeń, przeprowadzonych z odmianami owsa w r. 1941 na terenie dystryktu lubelskiego

Tabelle 18.

Ergebnisse der im Jahre 1941 im Distrikt Lublin durchgeführten Versuche mit Hafersorten

Sorte	Korntrag in d/ha — Plon ziarna w q z ha												Durchschnitt Średnia		
	Zembożyce	Cholm	Sobieszyn	Suchowola	Borowina Stanička	Wierbowice	Ryki	Zembożyce	Cholm	Sobieszyn	Suchowola	Borowina Stanička		Wierbowice	Ryki
Flämingsgold	20,5	23,6	14,3	18,4	25,8	19,8	23,4	20,8	23,6	14,3	18,4	25,8	19,8	23,4	20,8
Flämingsstreue	21,9	19,4	16,4	19,1	28,4	15,2	22,9	20,5	19,4	16,4	19,1	28,4	15,2	22,9	20,5
Goldregen — Złoty Deszcz	20,1	27,0	13,4	18,2	—	14,0	23,7	19,4	27,0	13,4	18,2	—	14,0	23,7	19,4
Weisser Mazur - Biały Mazur	20,8	24,6	12,3	16,6	23,4	16,8	20,3	18,7	24,6	12,3	16,6	23,4	16,8	20,3	18,7
Peragis Früh	23,7	19,0	14,2	14,6	24,8	15,0	19,7	18,6	19,0	14,2	14,6	24,8	15,0	19,7	18,6
Siegeshafer — Zwycięzca	20,7	24,4	12,9	17,4	24,8	13,2	17,1	18,3	24,4	12,9	17,4	24,8	13,2	17,1	18,3
Svalöfs Adler — Biały Orzeł	16,8	21,2	8,8	17,9	23,4	17,4	22,3	18,1	21,2	8,8	17,9	23,4	17,4	22,3	18,1
Sobieszynski	18,7	21,0	12,2	16,2	23,4	16,8	18,3	—	21,0	12,2	16,2	23,4	16,8	18,3	—
Gelber Udyecz - Żółty Udyecz	—	20,4	10,5	14,1	24,6	—	20,6	—	20,4	10,5	14,1	24,6	—	20,6	—
Antoniner Gelber — Antoniński Żółty	20,0	21,6	12,3	15,6	23,4	14,4	18,3	17,9	21,6	12,3	15,6	23,4	14,4	18,3	17,9
Niemierzański Najwczesniejszy (Frühreifer)	20,2	15,8	13,2	12,6	24,2	—	16,8	17,1	15,8	13,2	12,6	24,2	—	16,8	17,1
Kirsches Pfiffelbacher	18,9	19,8	12,4	15,8	19,4	—	14,9	16,9	19,8	12,4	15,8	19,4	—	14,9	16,9
Weisser Udyecz - Biały Udyecz	18,8	21,2	13,4	15,6	20,6	13,2	15,7	16,9	21,2	13,4	15,6	20,6	13,2	15,7	16,9
Rychlik Oberek (Frühreifer)	18,6	14,6	13,2	12,6	22,8	—	17,4	16,5	14,6	13,2	12,6	22,8	—	17,4	16,5

Tabelle 20. Die mittleren Monatstemperaturen von 1931 bis 1941 u. Zemborzyce

Średnie miesięczne temperatury za lata 1931 — 1941 na Sobieszynie

Monat Miesiąc	1931			1932			1933			1934			1935		
	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm
I	-2,7	-2,8	-3,2	-1,7	-1,6	-2,3	-8,5	-8,3	-8,7	-4,2	-3,4	-4,2	-6,6	-6,4	-7,1
II	-3,9	-4,1	-4,4	-8,3	-7,5	-9,0	2,6	-2,7	-2,9	-0,6	-0,3	-0,8	-2,2	-1,7	-2,3
III	-1,7	-1,4	-1,7	-3,3	-3,3	-4,2	1,7	2,2	1,6	4,3	4,4	4,5	0,2	0,3	0,0
IV	4,4	5,0	5,7	6,5	7,1	6,9	3,8	4,2	3,6	10,4	10,8	10,5	7,2	7,6	7,3
V	16,2	16,8	17,7	14,7	15,1	15,9	10,8	11,2	11,2	14,2	14,5	14,7	10,8	10,8	11,4
VI	16,2	16,4	16,6	15,2	15,2	15,7	14,5	14,6	14,8	15,6	16,2	16,3	17,6	17,7	17,8
VII	18,5	18,6	19,3	20,5	20,9	21,1	18,0	18,5	18,6	17,4	17,5	17,4	16,2	16,2	16,2
VIII	16,3	16,9	17,8	17,9	18,7	18,5	15,4	16,0	16,0	17,3	17,9	18,1	16,3	16,8	17,0
IX	10,2	10,6	10,8	15,1	15,9	16,0	11,6	12,2	12,2	14,2	15,1	14,6	13,2	13,6	13,9
X	5,7	6,4	5,8	9,1	9,3	9,7	7,9	8,1	8,2	9,5	10,0	9,8	9,7	9,7	10,3
XI	1,0	1,1	0,8	2,6	2,6	2,8	1,2	1,1	1,3	5,5	5,3	5,1	1,9	2,0	1,0
XII	-1,4	-3,0	-1,9	-0,4	-0,2	0,1	-7,4	-7,0	-7,6	-0,9	-1,2	-2,3	-0,1	-0,4	-0,1
Die Mittlere temperatur Średnie roczne	6,6	6,8	7,8	7,3	7,5	7,6	5,5	5,8	5,7	8,6	8,9	8,6	7,0	7,2	7,1

*) Es fehlen die Daten der Versuchsstation Chelm für die Monate IX, die Monate IX, X u. XI 1939. Die Nichtnotierung wurde durch die Brakuje notowań stacji w Chelmie za miesiące IX, X, XI i XII—Brak notowań został spowodowany wypadkami wojennymi.

in °C, die in den Meteorologischen Stationen Chelm, Sobieszyn, notiert wurden

podstawie notowań stacji meteorologicznych w Chelmie, i Zemborzycach

1936			1937			1938			1939			1940			1941		
Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm	Zemborzyce	Sobieszyn	Chelm
1,6	1,4	-1,2	-8,6	-7,7	-8,8	-3,2	-2,6	-3,9	-0,3	0,1	0,6	-12,8	-12,7	—	-9,2	-9,2	-9,2
-4,3	-4,0	-5,0	-1,5	-1,3	-1,6	-2,0	-1,2	-2,1	0,8	1,6	0,8	-11,7	-11,4	-11,9	-1,9	-2,2	-2,2
3,9	4,2	3,4	3,1	2,9	3,0	4,9	5,6	5,1	0,3	0,8	-0,1	-1,7	-1,9	-2,6	0,9	0,8	0,8
7,2	7,4	7,0	7,2	7,6	7,2	4,5	5,1	4,9	9,2	9,7	9,4	6,6	7,0	6,8	5,0	5,1	5,6
15,2	15,3	15,2	16,7	17,2	17,1	11,5	12,1	11,9	12,3	12,2	12,6	12,1	12,9	12,6	10,0	10,0	10,1
16,3	16,8	16,7	18,2	18,2	17,9	17,5	17,2	17,2	17,5	17,8	17,6	17,3	18,5	17,7	15,7	16,1	16,1
20,5	20,6	20,6	17,7	18,2	18,2	18,8	18,8	19,3	19,0	19,7	19,2	18,0	18,1	18,2	18,3	18,8	18,5
15,6	16,0	15,9	18,1	18,6	18,4	18,3	19,1	18,8	19,6	20,6	19,6	15,2	15,5	15,5	16,6	16,6	16,7
10,9	12,0	11,8	14,8	15,2	15,6	12,9	13,8	13,2	13,4	—	—	12,3	12,7	13,0	10,4	10,8	10,4
4,7	5,0	4,8	7,8	8,6	8,3	9,6	9,5	9,5	5,5	—	—	5,9	5,9	6,0	5,8	5,9	5,8
2,2	2,4	2,2	2,8	2,9	2,7	5,1	5,4	5,1	3,5	—	—	5,2	5,2	5,3	-2,8	-2,4	-3,1
-0,2	0,3	0,3	-2,1	-2,2	-0,3	-4,6	-4,5	-5,2	-3,4	-3,7	—	-5,3	-5,0	-5,5	-1,3	-1,2	-1,6
7,8	6,9	7,6	7,9	8,2	8,1	7,8	8,2	7,8	8,1	—*	—*	5,1	5,8	—*	5,6	5,8	5,7

X, XI u. XII—1939 u. Januar 1940 und der Versuchsstation Sobieszyn für Kriegsereignisse verursacht.

1939 i styczeń 1940 i stacji w Sobieszynie za miesiące IX, X i XI 1939 r.

„Erläuterung zur Karte Grassamenanbau im Distrikt Lublin“.

Die seitherige Anbaufläche von Grassamen im Distrikt Lublin war mit der Fläche von 200 ha bei weitem für die neugeschaffenen Anbauflächen nicht zureichend.

Die Unterabteilung Wasserwirtschaft der Abt. Ernährung und Landwirtschaft sieht im Aufbauplan eine Anlage von ca. 4.000 ha neue Wiesenfläche jährlich auf den entwässerten Projekten vor.

Um den Neubedarf an Grassamen für diesen Zweck decken zu können, und darüber hinaus eine allgemeine Aussaat, bezw. Verbesserung von bestehendem Grünland (Wiesen und Weiden) erreichen zu können, sind rund 350 ha Grassamenanbaufläche notwendig.

Auf Grund von bereits abgeschlossenen Anbauverträgen von 107 Grassamenanbauern, die zum größten Teil bereits vor dem Kriege entsprechend Vermehrungsflächen betrieben, sind insgesamt 362,6 ha für 1942 gesichert.

Es sind dies:

Objaśnienia do mapy „Plantacje nasienne traw w Dystrykcie Lubelskim“.

Dotychczasowa powierzchnia plantacji nasiennych traw w Dystrykcie Lubelskim w ilości 200 ha jest dla nowozakładanych kultur łąkowych niewystarczająca.

Pododdział gospodarki wodnej Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa przewiduje — na podstawie projektów odwodnienia — założenie około 4.000 ha rocznie nowych łąk.

Ażeby zapotrzebowanie na nasiona traw potrzebne do tego celu móc pokryć oraz ażeby mieć nasiona na poprawienie stanu istniejących użytków zielonych, potrzeba ca 350 ha plantacji nasiennych traw.

Na podstawie już zawartych umów plantacyjnych ze 107 plantatorami którzy w większej ilości już przed wojną zajmowali się produkcją nasion traw, jest zagwarantowana na rok 1942 powierzchnia 362,6 ha.

Grassamenanlagen im Distrikt Lublin

Plantacje nasienne traw w Dystrykcie Lubelskim

Die bisherige Anbaufläche der Grassamenanlagen im Distrikt Lublin beträgt 200 ha. Diese Anbaufläche soll in 1942 auf 360 ha. vergrössert werden, womit der jährliche Saatgutbedarf der Grassamen gedeckt wird.

Dotyychczasowa powierzchnia plantacji traw nasiennej wynosi 200 ha. Powierzchnię tę projektuje się w r. 1942 powiększyć do 360 ha, co zapewni pokrycie corocznej zapotrzebowania nasion traw dystryktu lubelskiego.

22°

23°

24°

52°

Biała Podl.

Zuchtfläche:
1 ha.

Zuchtfläche:
89,0 ha.

Radzyn

Zuchtfläche:
27,0 ha.

Puławy

Zuchtfläche:
59,0 ha.

Lublin

Zuchtfläche:
19,5 ha.

Chelm

Zuchtfläche:
33,5 ha

Janów-Lub.

Zuchtfläche:
44,0 ha

Krasnostaw

Zuchtfläche:
64,5 ha.

Hrubieszów

Zuchtfläche:
6 ha.

Biłgoraj

Zuchtfläche:
17,5 ha.

Zamość

○ Vor d. 1942, J. angelegte Anlagen
○ Plantacje założone przed 1942.

● In d. 1942, J. projektowane Anlagen
● Projektowane nowe plantacje

22°

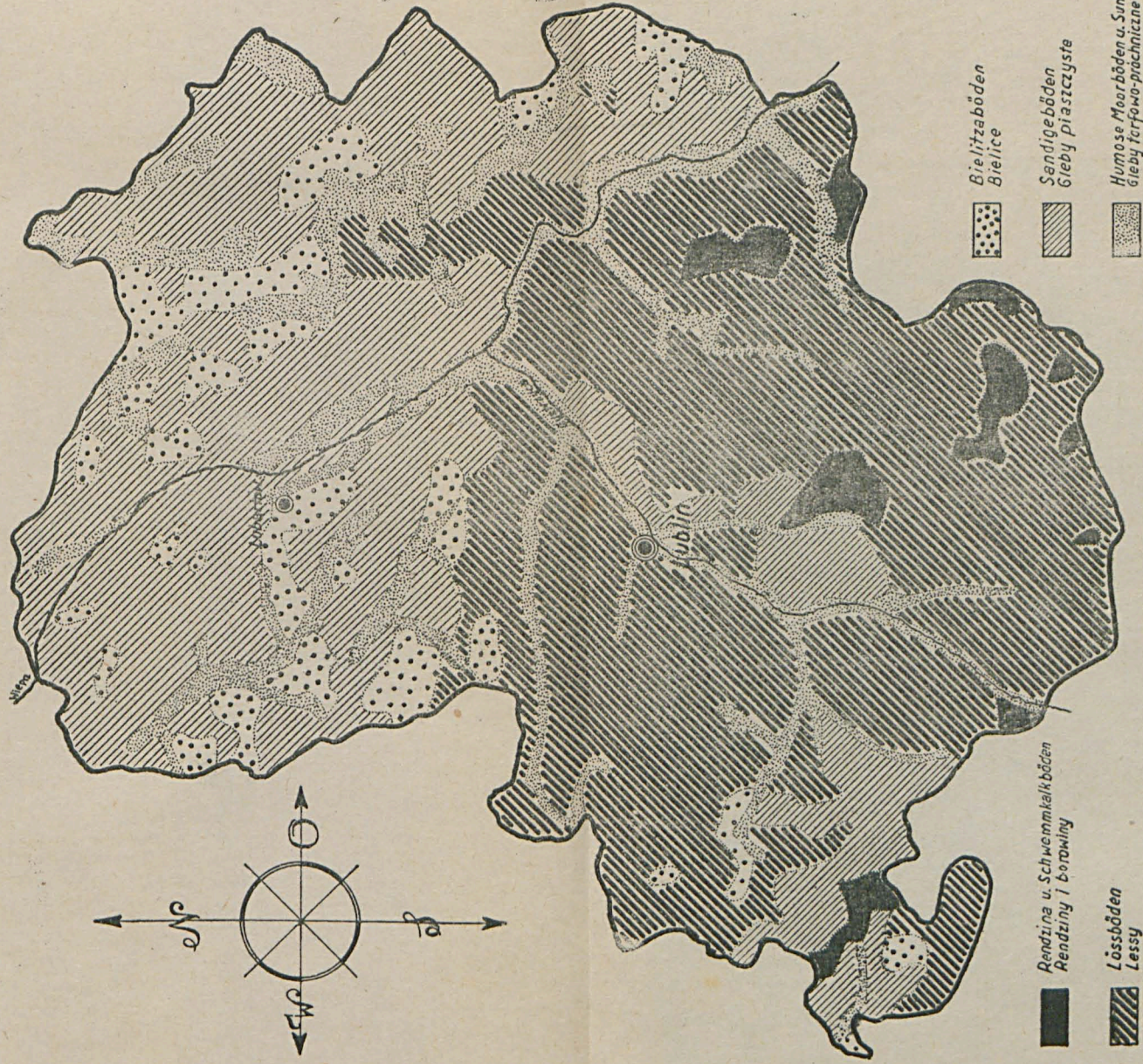
23°

24°

51°

51°

Schematische Bodenkarte des Kreises Lublin
Schematyczna Mapa Gleb Powiatu Lubelskiego

Издана в 1913 году в Петрограде
Издательство "Книжница"

